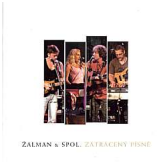
Napsal uživatel Tomáš Hrubý
Středa, 28 Březen 2007 04:00

Žalman & spol.: ***Zatracený písně***

Universal Music, 2006, celkový čas 41:03.

Podle kalendáře už vlastně starší pán, i když (nejen) na převážně fotografickém bookletu vypadá hodně dobře: může ještě přinášet něco zajímavého? Může ještě hýbat žánrem, nebo se hýbeme už jenom my, když se ze zdvořilosti ukláníme před velkým jménem? Pro mě aktuální Žalmanova deska v loňské bohaté předvánoční cédéčkové nabídce jednoznačně zářila. Rád bych přesvědčil i vás o tom, že to v mém případě rozhodně není z rozpačité úcty nebo nostalgie. Možná vás nebudu zdánlivě přesvědčovat moc chytře: místo seznamu racionálních položek vám nabídnu klíčové sousloví "žalmanovská magie".

Přesto jsem přesvědčen, že žalmanovskou magii vyargumentuji. Podívejte se třeba na strofu " *zrovna včera já jsem chutnal ve víně/pozdní výběr z hroznů, ryzlink na Rýně*." Asi byste řekli, že je to pěkně kostrbaté a že se má neznámý mladý autor víc snažit. Jenže slova (pocházejí z titulní sklady), která napsána na váš monitor vypadají dost divně, dostávají křídla, když se spojí se zadumaně tesknou, jaksi vlídně mlhavou muzikou a hlasem, který k nim neodmyslitelně patří. Podívejme se na asi nejsilnější skladbu alba
Až mně bude
. V celé tříminutové, čtyřslokové písni vlastně velké množství slov nenajdeme. Podle vzoru lidových tvůrců - který má pod kůží a nemusí se ho doučovat podle módy - posílá textař Žalman pár stále stejných řádek svým životem, od mládí až do 75 let. Vedle sebe tu ožívají dávné vzpomínky i obavy ze stáří, samozřejmě vůbec přímo nevyslovené: hle, poezie. Melodie krásně přiléhající, mollová, teskná, ale ne pochmurná. Vlastně by se dalo říct i sladkobolná a vztyčit ukazováček: pozor, pohybujeme se na hraně kýče. Možná ano. Muzika i text ožívají za přispění třetí opory, kterou je zpěv. Na této desce přenádherný, pomineme-li zakolísání v písničce
Jsi-li sám
. Ani minimálně předvádivý - nikdy se na tónu nezahoupe, nezdrží ani o pikosekundu déle, než je přesně třeba - ale ani nespadl do toho, do čeho řada jeho vrstevníků: že po prozpívaném životě vlastně už jen tak (třeba působivě) melodicky vyprávějí. Ne: Žalman zpívá, svým hlasem jako živou vodou zalévá písně, jenom je zbytečně nesprchuje a nepředvádí efektní gejzíry. A v

tom všem dohromady je právě ta síla, ta žalmanovská magie: trojjediný skladatel - textař - interpret své dílo spolehlivě dostane za tu výše zmíněnou hranu i tam, kde by jiný s vnějškově podobným produktem upadl do jalovosti. No - a to je celé kouzlo. Přidejme ještě skvělý, i když v této písni atypický doprovod. Výrazně cinkající kytarový beglajt (Žalman), předoucí bezpražcová basa a z kláves hraný akordeon (Petr Novotný) a jako host Luboš Malina s krásně zpívající low whistle - nástrojem kongeniálním s Žalmanovým hlasem, jak se konec konců můžeme v závěru skladby přesvědčit.

Ostatní písničky se do značné míry povedly podle toho, jak odpovídají výše popsanému mustru. Výtečný je úvodní *Ranní session s beaujolais*, velmi dobrá *Jsi-li sám*, *Zatracený písně* nebo i duet s Jindřiškou Brožovou
Kvítku z jeřabin
. Bezvadně "žalmanovsky magicky" zní mírně svižnější
Když se čerti žení
, přestože ji napsal Honza Brož. Zdá se, že ten kdo mistra desítky let poslouchá a roky s ním hraje, může se stát čarodějovým tovaryšem. A taky, že nakonec je možná Žalman důležitější jako interpret než jako autor, protože Žalmanem složená a Jindřiškou a Honzou Brožem zpívaná
To se mi snad zdá
takovou sílu nemá. (Ale zrovna tak "jenom" obyčejná hezká písnička je Žalmanem zpívaná najazzlá věc autorů Petra Novotného a Karla Plotěného
Pošli mi slunce
). Velmi dobře Žalmanovi sedí
Když noc trvá déle
z repertoáru Huguese Auffrayho; jak když spolu ti dva hrávali kuličky, fakt. Vůbec nevadí staropopový odér dodaný smyčcovým kvartetem
Apollon
a saxofonem, to už spíš možná trochu dlouhý a úporný text (Josef Pepson Snětivý). Pouze zmíněné smyčcové kvarteto a pár tónů saxofonu doprovázejí písničku
Sněžná žena
; nejsem si jist, jestli jí ta zvuková exkluzivita pomáhá spíš vzhůru nebo dolů, v každém případě je to krásná milostná záležitost. Irská lidovka
Moorlough Shore
(
Vojáček z Moorlough Shore
) Žalmanovu Spolu sluší: je to sestřenice všech těch Divokých horských tymiánů. Závěr patří stařičké ukolébavce
Ho Ho Watanay
řádně probubnované "jako indiánskými" bubny všeho druhu: to může svědčit buď o necitlivosti, nebo o velkém nadhledu a já nemám důvod pochybovat o druhém důvodu.

Překvapivé je, jak jsou krásně postavené sbory smíchané zásadně jen jako tichý podkres sólového zpěvu: těžko by se dalo polopatičtěji vyjádřit, co je na albu důležité. Z instrumentů je samozřejmě nutné zmínit sólové kytary Honzy Brože: častěji akustickou (s kovovými i

nylonovými strunami), zřídka elektrickou. Honza ještě přispěl několika party foukací harmoniky a Jindřiška nahrála flétny (zřejmě obyčejnou zobcovou a tin whistle). Hlavně hosté pak o trochu posunuli samozřejmě převážně konzervativní sound: saxofon se u Žalmana neobjevuje poprvé, ale bývalo to vzácné kvítí (zde Josef Pepson Snětivý), bicí a perkusní nástroje jsou zde používány hojně (Jan Kirchner). Posun je opatrný a nevelký; na druhou stranu, kdyby se mohl v duchu písně Až mně bude setkat dnešní Žalman s třicetiletým, možná by se ten druhý dost divil.

A co vy? Divíte se mně ještě pořád, že tady mávám s žalmanovskou magií? Magie ale není chiméra. Pusťte si ***Zatracený písně***: bude ve vzduchu tak silně, že si na ní budete moci sáhnout.